

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 15.08.2022 § 53

§ 53

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025, jäte- sekä vesihuollon investointiohjelmasta 2023-2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030

Valmistelijat / lisätiedot:
Kääriäinen Henri
Jyrkkä Maria
Isotalo Olli
Vainio Petri
Jänis Reetta
Johansson Mia
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023 - 2025, jäte- sekä vesihuollon investointiohjelmasta 2023 - 2032, investointistrategioista 2030 sekä HSY:n strategiasta 2030 seuraavan lausunnon:

HSY:n tulee sisällyttää strategiaansa pääkaupunkiseudun kuntien yhteisesti sopimat tavoitteet kuntayhtymälle vuodelle 2023. Tavoitteet kuvaavat jäsenkuntien strategista tahtotilaa ja ne on valmisteltu yhteistyössä HSY:n kanssa. Tavoitteet ja mittarit ovat seuraavat:

1

Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %

Mittarit:

- Tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja mittareiden tarkentaminen
- Tuottavuusohjelman toimeenpano, toiminnan selkeä suuntaaminen perustehtävään ja investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarvetta vesihuollon tariffien reaalisisille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään
- Toimintamenot euroa/asukas

2

Ympäristövastuullisuuden lisääminen

Mittarit:

- Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2023: vähintään 56 % (vuoden 2025 tavoitetaso 60 %)
- Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa, tavoitetaso 2023: enintään 102 000 t CO₂-ekv
- Hiilineutraalisuussuunnitelman toteuttaminen hiilineutraalisuustavoitteeseen 2030 pääsemiseksi

Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen

Mittarit:

- Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain.
- Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, tavoitetaso 2023: enintään 19 %

1. Kestävä talous ja kuntayhtymän perustehtävä

HSY:n jäsenkaupungit ovat tehneet itselleen sopeutusohjelmia, joilla suunnitelmallisesti parannetaan tuottavuutta ja talouden tasapainoa. Espoo on omassa Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelmassa tarkastellut kaupungin palveluja ja toimintoja, niiden tasoa, laajuutta ja saatavuutta. Palveluprosesseja tehostamalla ja digitalisoimalla on mahdollisuus mittavaan talouden sopeuttamiseen. Samoin investointitasoa on laskettu valitsemalla kärkihankkeet, joissa edetään ja vastaavasti linjattu investoinnit, jotka voidaan jättää toteuttamatta tai voivat odottaa.

HSY:n tulisi tehdä vastaavanlainen prosessien tarkastelu sekä tehostamis- ja digitalisoimissuunnitelma mahdollisimman nopealla aikataululla. HSY:n alustava tuottavuusohjelma on tarpeellinen ja kannatettava, mutta ohjelma on keskeneräinen ja siten asian perusteellinen lausuminen ei ole mahdollista.

Kuntayhtymä on talous- ja toimintasuunnitelmassa kuvannut korkeaa investointitasoa ja kasvavaa lainakorkojen sekä -lyhennysten määrää. Tulorahoitus ei riitä kattamaan HSY:n investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä. Suunnitelmakaudella kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa. Tämä tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille sekä vesi- että jätehuollon toimialalla. Espoo on yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa korostanut, että HSY:n tulee pyrkiä tasapainottamaan taloutta ja hillitsemään velkaantumista. Kokonaislainan kasvu ja kasvavat lainojen korot aiheuttavat merkittävää painetta HSY:n taloudelle, jota tulee pyrkiä hillitsemään. HSY:n tulee esittää ne toimet tai eri vaihtoehtoja tämän tasapainotustavoitteen toteuttamiseksi.

Espoo pitää tärkeänä, että HSY pitäytyy investointiohjelmissaan niissä investoinneissa ja perustoiminnoissa, jotka liittyvät perussopimuksen mukaisiin tehtäviin. Kuntayhtymän ei tule ottaa itselleen uusia tehtäviä vaan mahdollistaa vesi- ja jätehuollon kustannusvaikuttava toimivuus, yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Hintojen korotuspainetta tulee pienentää toiminnan tuottavuutta ja kustannusrakennetta parantamalla sekä investointiohjelmaa priorisoimalla. Investointien priorisoinnissa tulee painottaa tuottavuutta lisääviä investointeja. Esimerkiksi kaasun tuotannon ja käytön vaihtoehdot tulisi käydä hyvissä ajoin läpi, jotta on mahdollista löytää tuottavin käyttövaihtoehto.

Kuntayhtymä on talous- ja toimintasuunnitelmassaan kertonut haasteesta saavuttaa 1,5 % tuottavuuden nousun tavoite. Lisäksi kuntayhtymä ilmoittaa, että vesitaksoihin on alustavasti esitetty talousarviovuodelle 3 %:n reaali- ja inflaatiokorotusta, 4 %:n inflaatiokorotuksen lisäksi. Suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 on maksuissa huomioita 3 %:n korotus. Espoo tunnistaa, että vallitseva maailmantilanne vaikuttaa merkittävästi HSY:n keskeisiin kustannuseriin ja tavoitteiden saavuttaminen on haasteellista. Tästä huolimatta Espoo korostaa, että niin tuottavuuden paraneminen kuin vesitaksoiden reaali- ja inflaatiokorotusten hillitseminen ovat keskeisiä tavoitteita ja

HSY:n tulisi etsiä keinoja päästäkseen näihin tavoitteisiin.

Espoolaiset ovat aktiivisia materiaalivirtojen lajittelemisessa ja jätemäärän vähentämisessä. Paikalliset yritykset ovat myös halukkaita yhteistyöhön ja käyttämään materiaalia liiketoiminnassaan ja kehittämään prosesseja. HSY:n tulee tarjota palveluita lähellä asiakasta siten, että se laskee kynnystä niiden käyttämiseen. Tämä voi tarkoittaa esim. Sortti-asemien aukio-oloaikojen mahdollista laajentamista viikonlopuille, lyhyempiä keräyspisteiden tyhjentämistä, keräyspisteverkoston laajentamista ja pientaloalueiden yhteisiä keräyspisteitä.

Palvelujen järjestämisessä ja saatavuudessa tulee hakea kokonaistaloudellisesti parhaimmat mallit, joissa on huomioitu asiakasmaksujen kasvu sekä kumppaneilta saatavat tulot materiaalivirtojen hyödyntämisestä. Yhteistyö jäsenkaupunkien, käyttäjien ja kumppaneiden kanssa on tärkeää, jotta palvelut pystytään toteuttamaan vaikuttavalla tavalla. Näin HSY:n järjestämät palvelut vastaavat parhaiten asiakkaiden ja kumppaneiden kysyntään ja tarpeeseen.

2. Kiertotalous ja alueen elinvoiman lisääminen

HSY on kiitettävällä tavalla uudessa strategiassa sekä talous- ja toimintasuunnitelmassa suuntaamassa toimintaa kiertotaloutta kohti. Hiilineutraali kiertotalous tarjoaa keinoja jätehuollon tehostamiseen, päästöjen vähentämiseen, luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Espoo kehittää kiertotalouden mukaisia ratkaisuja sekä kaupungin omassa toiminnassa että yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Espoo näkee, että HSY:llä on merkittävä rooli myös jäsenkaupunkien itselleen asettamien kiertotalouden tavoitteiden edistämiseksi, yhdessä muiden kumppaneiden kanssa.

Jätehuollon toimintojen tulee ensisijaisesti olla sellaista, että ne tähtäävät jätemäärän vähentämiseen. HSY:n alueella yhdyskuntajätteen määrä ei juuri ole vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Espoo pitää tärkeänä, että tavoitteellinen työ jätemäärän minimointiin, erityisesti vähäarvoisten jakeiden osalta, tulisi olla päämääränä koko pääkaupunkiseudun alueella yhteistyössä laajan toimijaverkon kanssa. Kierrätysasteen kasvattamisen tavoitteeseen ei olla pääsemässä. Tavoitteeseen pääsemiseksi tarvitaan vahvempia suunnitelmia ja toimenpiteitä.

Espoo näkee, että kestävä kilpailukykyä kehittämistä pitää toteuttaa kaupunkien, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyöllä. Espoo pitää tärkeänä, että HSY toimii kumppaneille kehitys- ja yhteistyöalustana, kuten kaupunkikin. HSY:n toiminta tukee ja täydentää merkittävältä osalta kiertotalouden liiketoimintaa ja sen kehittämistä pääkaupunkiseudulla. Yhteistyön kautta jokaiselle jätejakeelle on mahdollista löytää paras mahdollinen teknistaloudellinen käyttökohde ja käsittelytapa sekä suunnitella uudet investoinnit järkevästi huomioiden Uudenmaan ja koko Suomen investointitilanne. Esimerkiksi polttoon tulisi päätyä vain niitä jakeita, joilla ei ole muita käsittelymahdollisuuksia. HSY:n velvollisuutena on myös puuttua asioihin, jotka estävät kiertotalouden kehitystä tai tekevät siitä kalliimman vaihtoehdon.

Laajentuvan lajittelun ja keräyksen muuttuessa nopealla aikataululla on asukkaiden ja muiden yhteisöjen tietotaidon kasvattaminen varmistettava. Jätehuollon hintatason tulee myös pysyä asukkaille kohtuullisena ja kannustavana. HSY:n tulisi tuottaa kuntakohtaisesti dataa muun muassa yhdyskuntajättemääristä sekä kierrätysasteesta, jotta toimenpiteitä ja

kehitystarpeita voidaan tehokkaammin kohdentaa.

Kuntayhtymä ei ole esittänyt tavoitteeksi parantaa asiakastytyvääsyyttä vaan vuoden 2023 tavoitetaso halutaan säilyttää 2030 asti. Espoo huomauttaa, että asiakastytyvääsyyden paranemista tulisi tavoitella.

3. Vesihuollon investoinnit

HSY on varannut talousarvioesityksessään vuodelle 2023 vesihuollon toiminta-alueen kaavoituksen mukaiseen laajentumiseen 34,9 milj. euroa. ja suunnitelmakaudelle 2024–2025 keskimäärin 35,0 milj. euroa. Määrärahavaroja ei ole jaettu kuntien kesken, mutta Espoon näkemyksen mukaan varaukset riittävät jäsenkuntien yhteenlaskettuun laajentumistarpeeseen. Espoo investoi uusiin alueisiin voimakkaasti ja HSY:n tulee säilyttää valmius tarkastaa investointikehystä kesken toimintavuoden, mikäli näyttää siltä, että kehitys ei riitäkään jäsenkuntien tarpeeseen.

HSY on alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan varautunut laajentumiseen haja-asutusalueille 3,8 milj. euroa vuodelle 2023, 2,5 milj. euroa vuodelle 2024 ja 1,8 milj. euroa vuodelle 2025. Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelman mukainen laajeneminen asemakaava-alueiden ulkopuolisille alueille jatkuu vuonna 2024 Kunnarila-Kalmari-Uusitorpan alueella, jonka rakentamiseen tulisi varautua Espoon osalta noin 1,8 milj. eurolla.

4. Muuta huomioitavaa

Espoo esittää, että aina kun HSY rakentaa merkittäviä vesihuoltolähtöisiä siirtoviemäreitä tai vesijohtoja muualle kuin katualueelle tutkittaisiin yhteistyössä riittävän varhaisessa vaiheessa, voidaanko yhdistää vesihuolto ja vesihuoltokäytävän päälle rakennettava ulkoilureitti. Menettelyllä saataisiin kustannussäästöjä ja lisää hyväksyttävyyttä vesihuollon rakentamiselle.

Käsittely

Asia käsiteltiin § 57 jälkeen

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2023 on käytetty 2 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailman tilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat kuitenkin epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2023 hintatasossa.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2023-2025 pyydetään 31.8.2022 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2023-2025 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päättää marraskuussa 2022. Tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat myös jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Toiminta

HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2023 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 97,2 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,8 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 154,8 miljoonaa m³ vuonna 2023.

Vuonna 2023 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,7 miljoonaa jätteastiwhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 386 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä yhteensä noin 207 000 tonnia. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 247 000 tonnia.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2023 ovat 419,1 milj. euroa, 22,7 milj. euroa (5,5 %) enemmän vuoden 2022 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä talousmallien mukaiset alustavat hintamuutokset.

Vesitaksoihin on laskettu alustavasti 3 % reaalikorotus inflaatiovaikutuksen 4 % lisäksi. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren

investointitarpeen ja siitä seuraavan rahoituskulujen kasvun kattamiseen. Liittymismaksut ovat edelleen korkealla tasolla, mutta niiden arvioidaan laskevan rakentamisen kiihkeimmän kasvun vuosista.

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan hieman kasvavan. Sekajätteen määrän arvioidaan edelleen laskevan mutta hyödynnettävien ja kierrätettävien jakeiden määrien jatkavan kasvuaan. Tulokertymää lisää biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen ja taksamuutokset. HSY valmistelee jätemaksujen korottamista keskimäärin 4,5 prosentilla. Korotus vastaa arvioitua kustannustason nousua erityisesti jätteen kuljetuksen ja käsittelyn osalta.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2023 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,49 milj. euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta on 3,3 %. Vuoden 2022 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,47 milj. euroa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

HSY:n toimintamenot vuonna 2023 ovat 205,1 milj. euroa, joka on 10,8 milj. euroa (5,0 %) vähemmän kuin vuoden 2022 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla. Vuosille 2023-2025 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen purkukustannuksia yhteensä 17 milj. euroa ja vuodelle 2022 tehdään kustannusarvion 17 milj. euron varaus. Henkilöstökuluihin sisältyy arvioidun palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 2,5 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2023 on 216,2 milj. euroa (51,6 %), kun sen vuonna 2022 ennustetaan olevan 183,3 milj. euroa (46,2 %). Ero johtuu suurelta osin vuodelle 2022 tehdystä varauksesta Suomenojan laitoksen purkuun sekä myyntituottojen arvioidusta kasvusta. Suunnitelmavuonna 2024 toimintakate paranee ja on 226,6 milj. euroa (52,3 %) ja vuonna 2025 238,8 milj. euroa (53,3 %).

Nettorahoituskulut vuonna 2023 ovat 72,0 milj. euroa. Korkokuluista 59,8 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on 0,5 % vuonna 2022 ja vuosina 2023-2024 1 % ja vuonna 2025 1,5 %. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat, ollen vuonna 2025 76,5 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2023 vuosikate on 144,2 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 280 milj. euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 432,8 milj. euroa.

Tilikauden tulos vuonna 2023 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 7,5 milj. euroa alijäämäinen, vuonna 2024 2,6 milj. euroa ylijäämäinen ja vuonna 2025 8 milj. euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen

liittyvien poistoerokirjausten jälkeen tilikauden alijäämä on 7,4 milj. euroa vuonna 2023.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2022 hyväksymään 10 vuoden investointiohjelmaan. Vuonna 2023 investoinnit ovat yhteensä 204,6 milj. euroa, josta 177,0 milj. on vesihuollon ja 22,9 milj. euroa jätehuollon investointeja.

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen pudottaa vesihuollon kokonaisinvestointien määrän suunnitelmakauden vuosilla keskimäärin noin 180 milj. euroon vuodessa. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen ja osin verkostojen saneerausinvestointien kustannuksiin. Suunnitelmakaudella jatkuvat Kruunusilltojen ja Kalasataman raitiotiehankeet ovat tyypiesimerkkejä kauden raidehankkeista. Lisäksi on varauduttu Espoon kaupunkiradan aiheuttamiin johtosiirtoihin. Kaavoituksen mukainen alueverkoston laajentuminen säilyy edelleen vakaana korkealla tasolla.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut sopeuttamaan investointeja siirtämällä eteenpäin vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta myös vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Tämä johtuu muutamasta suuresta hankekokonaisuudesta, joiden viivästyttäminen on hankalaa tai epätarkoituksenmukaista.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät ensisijaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Talousarviovuonna valmistuvat myös Kivikon Sortti-aseman uudisrakennus- ja täydennystyöt, joilla parannetaan asiakaspalvelua ja aseman logistiikkaa. Sortti-asemille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti myös uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien kehitystyötä.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja kaasunkeräysjärjestelmiä sekä maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla pyritään estämään kaasupäästöt ja mahdollistamaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähköntuotannon lisäksi Ämmäsuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus.

Jätehuollon muut investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella hankitaan merkittävä määrä jäteastioita lajitteluvaihtojen ulottuessa pieniin 1-4:n asunnon kiinteistöihin. Lisäksi investoidaan jätehuollon operatiivisiin IT-järjestelmiin, Seutulan alueen

kehittämiseen kiertotalouskortteliksi ja vähäisiin maanhankintoihin. Uuden Sortti-aseman maanhankintaan on varauduttu vuonna 2025.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2022 lopussa ennusteen mukaan noin 756 milj. euroa, mikäli vuoden 2022 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 433 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 267 milj. euroa, josta 78 milj. euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 999 milj. euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja lyhennysten myötä. On tarpeen tarkastella investointimenojen, velkaantumisen ja taksapolitiikan tasapainoa. Nykyisen kaltaisen investointitason jatkuminen tuo merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille kummallakin toimialalla. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena ja tasapainoisen talouden ohjelma on parhaillaan laadinnassa. Eräs keskeinen ohjelman sisältämä toimenpide on jo syksyllä 2022 käynnistymässä oleva vesihuollon maksurakenteen kehitysprojekti.

Lähi vuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2025 lopussa 25,7 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,7 %. Vuosien 2024 ja 2025 ylijäämäiset tulokset kasvattavat maltillisesti omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä oli vuoden 2021 tilinpäätöksessä 1,828 miljardia euroa ja taloussuunnitelman mukaan se on vuoden 2025 lopussa 2,053 miljardia euroa.

Jäte- sekä vesihuollon investointiohjelma 2023-2032, investointistrategiat 2030 ja HSY:n strategia 2030

Sekä jätehuollon että vesihuollon investointiohjelmien 2023–2032 laadintaa ovat ohjanneet samanaikaisesti valmistelussa olleet HSY:n strategia 2030 ja toimialueiden investointistrategiat 2030. Investointiohjelmat laaditaan kahden vuoden välein ja edelliset investointiohjelmat laadittiin vuosille 2021-2030. Talous- ja toimintasuunnitelman investoinnit perustuvat näihin investointiohjelmiin.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025 HSY
- 2 Strategia 2030 HSY
- 3 Jätehuollon investointiohjelma 2023-2032 HSY
- 4 Jätehuollon investointistrategia 2030 HSY
- 5 Vesihuollon investointiohjelma 2023-2032 HSY
- 6 Vesihuollon investointistrategia 2030 HSY

Oheismateriaali

Tiedoksi

HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä